

Nr 33.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1946 kl. 1 em

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrad lydelse av 5 § 2 mom. lagen om rätt till jakt.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 241 av friherre *Beck-Friis* och II: 364 av herr *Edberg*, har hemställts, att riksdagen måtte vidtaga åtgärder för ändring av 5 § 2 mom. jaktlagen på sätt i motionen I: 241 angivits.

I sistnämnda motion har anförts att det syntes påkallat, att ifrågavarande lagrum gäves följande lydelse: Å område, hörande till järnväg, spårväg eller kanalverk, må ej idkas jakt, med mindre fråga är om åtgärder, som erfordras för trafikanläggningens skyddande mot skada av villebråd, eller den som innehar jakträtten å mark, belägen intill anläggningen, av dennas ägare erhåller tillstånd att jaga.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för nämnda yrkande får utskottet, i den mån de ej beröras närmare i det följande, hänvisa till motionen I: 241.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat utlåtanden över motionerna av domänstyrelsen, som tillika överlämnat yttrande av Svenska jägareförbundet.

5 § 2 mom. lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt lyder på följande sätt: Å område, hörande till järnväg, spårväg eller kanalverk, må ej idkas jakt, med mindre fråga är om åtgärder, som erfordras för trafikanläggningens skyddande mot skada av villebråd.

I *det förslag till lag som remitterades till lagrådet* hade lagrummet, vilket i nämnda förslag motsvarades av 6 § 2 mom., följande lydelse (se prop. nr 46/1938 s. 70): Ägare av järnväg, spårväg eller kanalverk må ej idka jakt å område som av sådan anläggning upptages, med mindre han erhållit tillstånd av den som innehar jakträtten å därintill liggande mark eller fråga är om åtgärder som må erfordras för trafikanläggningens skyddande mot skada av villebråd.

Sistnämnda förslag anslöt sig i allt väsentligt till det förslag som framlagts av utredningsmannen beträffande jaktlagstiftningsfrågor i statens offentliga utredningar 1936: 38. Såsom motivering för detta förslag anförde *utred-*

ningsmannen, efter att ha konstaterat att jakt i viss omfattning förekomme ifrån å järnväg framförda trallor eller dylikt särskilt efter skogsfågel och hare, bland annat följande (se SOU 1936: 38 s. 112 o. ff., särskilt s. 114).

Ett förbud mot jakt å den mark som upptages av — — — (ifrågavarande) — — — anläggningar synes — — — sakligt befogat, och med hänsyn till de former varunder denna jakt bedrivs samt den fara för decimering framför allt av stammen av olika fågelarter som densamma medför torde ett dylikt förbud få anses motiverat lika mycket ur allmän synpunkt som i jakt-rättsinnehavarnas å kringliggande marker intresse. — — —

Att ägaren till en anläggning av ifrågavarande slag har jakträtt å den mark som av anläggningen upptages lärers vara obestriddigt. Å andra sidan torde man kunna utgå ifrån, att, då denna mark förvärvades, vare sig genom expropriation eller frivilligt avtal, varken anläggningens ägare eller den förutvarande ägaren till marken tänkt sig, att nämnda jakträtt skulle utövas. Hade det sistnämnda avsetts skola bliva fallet, borde ju detta ha inverkat på expropriationsersättningens respektive köpeskillingens belopp, men något sådant har åtminstone aldrig omtalats. Man lärers därför vara befogad säga, att innehavet av jakträtten saknar varje intresse för anläggningens ägare, och det synes alltså föreligga en så väsentlig skillnad i jakt-rättsförhållande mellan nu ifrågavarande områden och andra områden, vilka likna de här avsedda, därutinnan att de till följd av sin beskaffenhet icke kunna hysa en villebrådsstam, att ett förbud i princip för ägaren av anläggningen att å av detsamma upptaget område idka jakt i realiteten icke behöver betraktas såsom ett undantag eller i allt fall icke ett betydande sådant från regeln om jordägarens rätt att tillgodogöra sig det villebråd som förekommer å hans mark.

Departementschefen uttalade vid lagrådsremissen bland annat följande (se prop. nr 46/1938 s. 48):

Vidkommande 2 mom. ansluter jag mig till vad utredningsmannen anför om behovet av bestämmelser som inskränka och reglera den ägaren av ifrågavarande trafikanläggningar tillkommande rätten att utöva jakt å område, som av anläggningen upptages, och biträder utredningsmannens förslag härutinnan.

Lagrådet anförde i huvudsak följande (se prop. nr 46/1938 s. 92):

Med hänsyn till de skäl som åberopats för att jakt å område, varom i 2 mom. är fråga, bör vara förbjuden, synes opåkallat att medgiva eftergift av förbudet för det fall att tillstånd till jakten erhålles av den eller dem, som inneha jakträtt å den intill trafikanläggningen belägna marken. Näppe-ligen lærers kunna påvisas något annat berättigande för jakt å dylikt område än att den erfordras för anläggningens skydd emot skada. Ifrågasätts kan dock, huruvida något praktiskt behov av ett sådant förbehåll kan vara för handen eller, därest en åtgärd av dylikt slag måste vidtagas, den kan kräva stödet av en särskild lagbestämmelse. Åt stadgandet i 2 mom. synes därför böra givas formen av ett allmänt förbud emot jakt å här avsedda områden, eventuellt, därest så anses nödigt, med det undantag som sist angivits.

Uttrycket »område som av sådan anläggning upptages» torde till undvikan- de av tvetydighet lämpligen kunna jämkas, så att bestämmelsen kommer att avse område, vilket, även om det ej upptages av själva anläggningen, dock rättsligen hör till denna.

I det riksdagen till antagande förelagda förslaget till lag om rätt till jakt hade lagrummet den lydelse som nu gäller (se prop. nr 46/1938 s. 3).

Som motivering härför anförde *departementschefen* (se prop:n s. 116) bland annat följande:

I anledning av vad lagrådet anført i fråga om stadgandet i 6 § (5 §) 2 mom. anser jag mig böra föreslå, att åt stadgandet gives formen av ett allmänt förbud mot jakt å här avsedda områden, i samband varmed avfattningen av stadgandet i övrigt torde få jämkas i enlighet med lagrådets hemställan.

Jordbruksutskottet anförde i utlåtande i ärendet bland annat följande (se jordbr.-utsk. utl. nr 53/1938 s. 29 o. 30):

Utskottet vill — — — till en början framhålla, att ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag visserligen innebär, att å det område, som är taget i anspråk för själva trafikaneläggningen, i allmänhet icke får idkas jakt, men att anläggningens ägare därför icke upphör att vara jakträttsinnehavare med därav följande befogenhet bland annat att tillvarataga och förfoga över å anläggningens område anträffat fallvilt jämlikt de i sådant avseende i 18 § givna reglerna. *Vad åter angår en jakträttsinnehavare å intilliggande mark lär stadgandet hindra honom att, oberoende av om han befinner sig å egen mark eller å område, som hör till trafikaneläggningen, nedlägga villebråd som uppehåller sig å berörda område. Ej heller torde han åga släppa hund å området* (kurs. av utskottet i nu förevarande sammanhang). Däremot utgör stadgandet i och för sig intet hinder för en jakträttsinnehavare, som har mark på bägge sidor om trafikaneläggningen, att vid förflyttning från den ena till den andra sidan beträda trafikaneläggningens område. — — —

Med hänsyn till vad sålunda anförts och då utskottet finner det ifrågavarande förbudet lämpligt såväl ur allmän jaktvårdssynpunkt som av hänsyn till trafiksäkerheten, vill utskottet förorda bifall till Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Utskottets sålunda gjorda uttalande föranledde ingen erinran från riksdagens sida.

I sitt över motionerna avgivna utlåtande har *domänstyrelsen* vitsordat önskvärdheten av en ändring i förevarande lagrum på sätt föreslagits i motionerna och tillstyrkt att åtgärder därför måtte vidtagas.

Även *Svenska jägareförbundet* har vitsordat motionärernas uttalande rörande olägenheterna av förevarande lagbestämmelse och tillstyrkt ändring av lagrummet på sätt föreslagits i motionerna.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen äro stadgandena i förevarande lagrum föranledda av allmänna jaktvårdssynpunkter, men bestämmelserna avse synbarligen även att tillgodose trafiksäkerheten på de i lagrummet omtalade kommunikationsaneläggningarna. Ur nämnda synpunkter har icke ansetts lämpligt att medge annat undantag från det allmänna förbudet mot jakt å dylik anläggningens område än för sådana åtgärder, som erfordras för anläggningens skyddande mot skada av villebråd. Ett förslag därom att trafikaneläggningens ägare skulle få rätt att jaga på av anläggningen upptaget

Utskottet.

område, därest han fått tillstånd därtill av innehavaren av jakträtten å in- till anläggningen belägna marker, ansågs — efter den kritik som riktades mot detsamma av lagrådet — icke böra föreläggas riksdagen.

Enligt vad som framhålles av motionärerna ha ifrågavarande bestämmelser visat sig medföra vissa olägenheter för innehavare av jakträtt å till järnväg gränsande områden därigenom att vid jakt med drivande hund efter bland annat hare villebrådet gärna söker sig ut till järnvägen, som det där- efter följer för att lättare komma undan hundarna. De senare ha härigenom i åtskilliga fall blivit överkörda av passerande tåg. Till avhjälpande av nämnda olägenheter föreslå motionärerna, att i lagrummet skulle införas ett stad- gande därom att den som innehar jakträtt å mark, belägen intill område hörande till de uppräknade slagen av trafikanläggningar, skulle få rätt att jaga å sådant område, därest han erhållit tillstånd därtill av anläggningens ägare.

Ett stadgande i antydd riktning synes utskottet få sin huvudsakliga bety- delse i avseende å järnvägarna. Eftersom flertalet dylika numera stå under enhetlig förvaltning, vilken torde få antagas icke meddela tillstånd varom nu är fråga för andra än ansvarskännande jägare, lära med hänsyn till trafiksä- kerheten några mera vägande skäl mot förslaget knappast kunna anföras. Ur jaktvårds- och djurskyddssynpunkter torde icke heller några allvarigare in- vändningar kunna riktas mot detsamma. Tvärtom förefaller det utskottet, som om i nämnda avscenden med hänsyn till de i motionerna anförda omständig- heterna den föreslagna formuleringen av förevarande lagrum skulle innebära vissa fördelar i förhållande till den nu gällande. Utan ytterligare utredning finner sig emellertid utskottet icke böra framlägga förslag i ämnet för riks- dagen.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 241 och II: 364 må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utarbetande och framläg- gande för riksdagen av förslag till lag om sådan ändring i jaktlagen, som utskottet ovan förordat.

Stockholm den 3 maj 1946.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se memorial nr 32.